

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ
«СИЛОВИЙ ФІТНЕС»**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

завідувач кафедри, д.м.н., проф. Юшковська О. Г.

завуч кафедри, ст. викладач Середовська В. Ю.

ст. викладач Коростильова Г. Ю.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання

Протокол № 1 від 26.08. 2024 р.

Завідувач кафедри

Ольга ЮШКОВСЬКА

Погоджено із гарантом ОПП

Валерія МАРЧЕРЕДА

Програму ухвалено на засіданні предметної циклової комісії з медико-біологічних дисциплін ОНМедУ

Протокол № 1 від 27.08.2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з медико-біологічних дисциплін,
д.мед.н., проф.

Леонід ГОДЛЕВСЬКИЙ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ Ольга ЮШКОВСЬКА

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ Ольга ЮШКОВСЬКА

1.Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість: Кредитів – 3 Годин – 90 Змістовних модулів – 2	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	<i>Денна форма навчання</i>
		<i>Вибіркова дисципліна</i>
	Спеціальність 222 «Медицина»	<i>Рік підготовки: 5</i>
		<i>Семестри IX -X</i>
	Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Лекції (0 год.)</i>
		<i>Семінарські (0 год.)</i>
		<i>Практичні (30 год.)</i>
		<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (60 год.)</i>
	<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>	
	<i>Форма підсумкового контролю – Залік</i>	

Мета: Опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей та практичних навичок в галузі фізичного виховання на основі спеціалізованих сучасних наукових здобутків у сфері фізичного виховання та здоров'я .

Завдання:

1. Збереження і зміцнення здоров'я здобувачів, сприяння формуванню здорового способу життя, підтримка і підвищення рівня працездатності протягом навчання;
2. Виховання у здобувачів потреби в систематичних заняттях фізичними вправами з урахуванням особливостей їх майбутньої професійної діяльності та фізичного самовдосконалення;
3. Оволодіння методиками оцінки фізичного розвитку, функціонального стану і самоконтролю під час занять фізичними вправами;
4. Отримання здобувачами необхідних знань, умінь і навичок в застосуванні засобів фізичної культури для профілактики захворювань, відновлення і зміцнення здоров'я, продовження професійної діяльності працездатного населення;
5. Формування розуміння ролі фізичної культури в розвитку особистості і підготовки її до професійної діяльності, мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури, до здорового способу життя, фізичного вдосконалення і самовиховання, потреби в регулярних заняттях фізичними вправами і спортом;
6. Формування системи знань і умінь з фізичної культури і здорового способу життя;
7. Зміцнення здоров'я, сприяння формуванню всебічного розвитку організму, профілактика захворювань, забезпечення оптимального рівня фізичної підготовленості, фізичної працездатності, функціонального стану протягом періоду навчання;
8. Оволодіння системою практичних умінь і навичок занять основними видами фізичних вправ і форм раціональної фізкультурної діяльності;
9. Забезпечення, зберігання і зміцнення здоров'я, розвиток і вдосконалення психофізичних можливостей, якостей і властивостей особистості;
10. Придбання рухових умінь і навичок, забезпечення загальної і професійно-прикладної фізичної підготовленості;
11. Набуття досвіду творчого використання фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності;
12. Придбання здатності до виконання тестів і нормативів фізичної підготовленості;
13. Вдосконалення спортивної майстерності здобувачів-спортсменів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей

-Загальних (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності
- ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення
- ЗК7. Здатність працювати в команді
- ЗК8. Здатність до міжособистої взаємодії
- ЗК10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології
- ЗК11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
- ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
- ЗК16. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт
- ЗК17. Прагнення до збереження навколишнього середовища
- ЗК18. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких проявів недоброчесності

- Спеціальних(СК):

- СК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.
- СК28. Здатність до застосування фундаментальних біомедичних знань на рівні достатньому для виконання професійних задач у сфері охорони здоров'я

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
- ПРН21. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
- ПРН23. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- Основи організації і методики найбільш ефективних видів і форм раціональної рухової діяльності та вміння застосувати їх на практиці у своїй фізичній активності;
- Основи методики оздоровлення і фізичного вдосконалення традиційними і нетрадиційними засобами і методами фізичної культури;
- Основи професійно-прикладної фізичної підготовки і вміння застосовувати їх на практиці;

Вміти:

- Застосовувати систематичні фізичні тренування оздоровчої або спортивної спрямованості;
- Скласти комплекси ранкової гігієнічної гімнастики, фізкультурної паузи і хвилинки, комплекс фізичних вправ, спрямований на зміцнення м'язового корсету; комплекси фізичних

вправ, які сприяють розвитку гнучкості, швидкості, загальної витривалості і сили, комплекси фізичних вправ для відновлення працездатності розумової втоми;

- Закласти основи здорового способу життя, покращення рівня життя і профілактики порушення функцій в процесі життєдіяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Силовий фітнес.

Тема 1. Силовий фітнес з довільними вагами. Побудова та виконання комплексу вправ для розвитку м'язів ніг. Побудова та виконання комплексу вправ для розвитку плечового поясу та грудних м'язів, м'язів спини. Побудова та виконання комплексу вправ для розвитку базових вправ для окремих м'язових груп, вправ для розвитку сили м'язів всього тіла. Побудова та виконання комплексу вправ з гантелями; з штангою; з обтяжувачами.

Тема 2. Силовий фітнес з використанням тренажерів. Вивчення властивостей тренажерів. Вивчення рухів на тренажерах. Побудова та виконання індивідуального комплексу вправ на тренажерах. Комбіноване силове тренування.

Змістовий модуль 2.

Комплексні види фітнес-тренування.

Тема 3. Інтервальне тренування (Табата). Побудова та виконання комплексу вправ з використання степ-платформ. Побудова та виконання комплексу вправ з використання фітболів, гумових амортизаторів. Побудова та виконання комплексу вправ з використання тренажерів, гімнастичного обладнання, гантелей та медболів.

Тема 4. Функціональні тренування. Побудова та виконання комплексу вправ з використання степ-платформ. Побудова та виконання комплексу вправ з використання фітболів, гумових амортизаторів. Побудова та виконання комплексу вправ з використання тренажерів, гімнастичного обладнання, гантелей та медболів.

Тема 5. Колове тренування. Побудова та виконання комплексу вправ з використання степ-платформ. Побудова та виконання комплексу вправ з використання фітболів, гумових амортизаторів. Побудова та виконання комплексу вправ з використання тренажерів, гімнастичного обладнання, гантелей та медболів.

4. Структура навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРЗ
Змістовий модуль 1. Силовий фітнес.						
Тема 1. Силовий фітнес з довільними вагами. Побудова та виконання комплексу вправ для розвитку м'язів ніг. Побудова та виконання комплексу вправ для розвитку плечового поясу та грудних м'язів, м'язів спини. Побудова та виконання комплексу вправ для розвитку базових вправ для окремих м'язових груп, вправ для	20	0	0	8	0	12

розвитку сили м'язів всього тіла. Побудова та виконання комплексу вправ з гантелями; з штангою; з обтяжувачами.						
Тема 2. Силовий фітнес з використанням тренажерів. Вивчення властивостей тренажерів. Вивчення рухів на тренажерах. Побудова та виконання індивідуального комплексу вправ на тренажерах. Комбіноване силове тренування.	20	0	0	8	0	12
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	40	0	0	16	0	24
Змістовий модуль 2. Комплексні види фітнес-тренування.						
Тема 3. Інтервальне тренування (Табата). Побудова та виконання комплексу вправ з використанням степ-платформ. Побудова та виконання комплексу вправ з використанням фітболів, гумових амортизаторів. Побудова та виконання комплексу вправ з використанням тренажерів, гімнастичного обладнання, гантелей та медболів.	16	0	0	4	0	12
Тема 4. Функціональні тренування. Побудова та виконання комплексу вправ з використанням степ-платформ. Побудова та виконання комплексу вправ з використанням фітболів, гумових амортизаторів. Побудова та виконання комплексу вправ з використанням тренажерів, гімнастичного обладнання, гантелей та медболів.	18	0	0	6	0	12
Тема 5. Колове тренування. Побудова та виконання комплексу вправ з використанням степ-платформ. Побудова та виконання комплексу вправ з використанням фітболів, гумових амортизаторів. Побудова та виконання	16	0	0	4	0	12

комплексу вправ з використанням тренажерів, гімнастичного обладнання, гантелей та медболів.						
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	50	0	0	14	0	36
Усього годин:	90	0	0	30	0	60

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Практичне заняття 1. Сильовий фітнес з довільними вагами. Побудова та виконання комплексу вправ для розвитку м'язів ніг.	2
2.	Тема 1. Практичне заняття 2. Сильовий фітнес з довільними вагами. Побудова та виконання комплексу вправ для розвитку плечового поясу та грудних м'язів, м'язів спини.	2
3.	Тема 1. Практичне заняття 3. Сильовий фітнес з довільними вагами. Побудова та виконання комплексу вправ для розвитку базових вправ для окремих м'язових груп, вправ для розвитку сили м'язів всього тіла.	2
4.	Тема 1. Практичне заняття 4. Сильовий фітнес з довільними вагами. Побудова та виконання комплексу вправ з гантелями; з штангою; з обтяжувачами.	2
5.	Тема 2. Практичне заняття 5. Сильовий фітнес з використанням тренажерів. Вивчення властивостей тренажерів.	2
6.	Тема 2. Практичне заняття 6. Сильовий фітнес з використанням тренажерів. Вивчення рухів на тренажерах.	2
7.	Тема 2. Практичне заняття 7. Сильовий фітнес з використанням тренажерів. Побудова та виконання індивідуального комплексу вправ на тренажерах.	2
8.	Тема 2. Практичне заняття 8. Сильовий фітнес з використанням тренажерів. Комбіноване силове тренування.	2
9.	Тема 3. Практичне заняття 9. Інтервальне тренування (Табата). Побудова та виконання комплексу вправ з використанням степ-платформ, фітболів, гумових амортизаторів.	2
10.	Тема 3. Практичне заняття 10. Інтервальне тренування (Табата). Побудова та виконання комплексу вправ з використанням тренажерів, гімнастичного обладнання, гантелей та медболів.	2
11.	Тема 4. Практичне заняття 11. Функціональні тренування. Побудова та виконання комплексу вправ з використанням степ-платформ.	2

12.	Тема 4. Практичне заняття 12. Функціональні тренування.Побудова та виконання комплексу вправ з використання фітболів, гумових амортизаторів.	2
13.	Тема 4. Практичне заняття 13. Функціональні тренування.Побудова та виконання комплексу вправ з використання тренажерів, гімнастичного обладнання, гантелей та медболів.	2
14.	Тема 5. Практичне заняття 14. Колове тренування. Побудова та виконання комплексу вправ з використання степ-платформ, фітболів, гумових амортизаторів.	2
15.	Тема 5. Практичне заняття 15. Колове тренування. Побудова та виконання комплексу вправ з використання тренажерів, гімнастичного обладнання, гантелей та медболів.	2
	Всього:	30

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми / види завдань	Кіл-ть годин
1.	Тема 1. Підготовка до практичних занять 1 – 4	12
2.	Тема 2. Підготовка до практичних занять 5 - 8	12
3.	Тема 3. Підготовка до практичних занять 9 - 10	12
4.	Тема 4. Підготовка до практичних занять 11 – 13	12
5.	Тема 5. Підготовка до практичних занять 14 - 15	12
	Разом	60

7. Методи навчання

Практичні заняття: бесіда, розповідь, пояснення, демонстрація, інструктаж, вправи, тренувальні вправи.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань, частково пошуковий, дослідницький, презентація результатів власних досліджень, виконання індивідуальних завдань.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: присутність на занятті, тестування з фізичної підготовленості.

Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

Оцінка практичних навичок з теми заняття:

- методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
- максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину(5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач систематично працював протягом семестру, успішно виконував тестові завдання з фізичної підготовленості, вільно виконував практичні завдання, передбачені навчальною програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань, вияв креативність в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«4»	Здобувач виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, добре виконує передбачені програмою тестові завдання з фізичної підготовленості, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.
«3»	Здобувач виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, задовільно справляється з виконанням тестових завдань з рівня фізичної підготовленості, передбачених програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«2»	Здобувач не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незадовільно виконує передбачені програмою тестові завдання з фізичної підготовленості, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів:

Самостійна робота здобувачів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час аудиторних занять.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у семінарських заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Ниже 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Навчально-методична література:
- Методичні розробки до семінарських занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Тести для оцінювання з фізичної підготовленості.
- О.Г. Юшковська, Т.Ю. Круцевич, В.Ю. Середовська, Г.В. Безверхня. Самостійні заняття з фізичного виховання. Методичний посібник для студентів медичних та фармацевтичних закладів. Одеса, 2011. – 269 с.

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

Не передбачені програмою

12. Рекомендована література

Основна:

1. Дудник І. О. Формування вольових якостей в студентів у процесі занять фізичною культурою: навчально-методичний посібник / І. О. Дудник; МОНУ, Черкаський НУ ім. Б. Хмельницького. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2016. – 72 с.

2. Єжова О. О. Здоровий спосіб життя: навчальний посібник для учнів професійно-технічних навчальних закладів / О. О. Єжова; МОНУ; Академія педагогічних наук України, Ін-т проблем виховання АПН України. – Суми: Університетська книга, 2017. – 128 с

3. Михалюк, Є. Л. Лікарсько-педагогічні спостереження в процесі занять з фізичного виховання і спорту : навч. посіб. / Є. Л. Михалюк, В. В. Клапчук. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. – 81 с.

4. Тихорський О. А. Удосконалення методики тренування м'язів плеча для висококваліфікованих бодібілдерів / О. А. Тихорський // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків: ХДАФК, 2015. – №5(49). – С. 118-123.

5. Тихорський О.А. Побудова навчально-тренувального процесу су висококваліфікованих бодібілдерів у змагальному мезоциклі змагального періоду /О. А. Тихорський, В. Ю. Джим // Науковий часопис. – Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – №9(91). – С. 107-113

Додаткова

1. Лист МОН України №1/9-434 від 09.07.2018 р. Керівникам вищих навчальних закладів. Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення.

2. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя - здорова нація» Схвалено Указом Президента України від 9 лютого 2016 року № 42/2016.

3. Братченко К.О. Фітнес. Діалог із тілом. – Харків: Видавництво «Ранок», 2012. – 160 с.: іл.

4. Фурман Ю. М. Перспективні моделі фізкультурно-оздоровчих технологій у фізичному вихованні студентів вищих навчальних закладів : монографія / Ю. М. Фурман, В. М. Мірошниченко, С. П. Драчук. – К. : НУФВСУ, вид-во «Олімп. л-ра», 2013. – 184 с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua> Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
2. <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2008-03/08koypa.pdf>
3. <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/18980/1/Volovik%20N.pdf>
4. <http://journals.uran.ua/index.php/2220-7481/article/view/98511>
5. <http://er.nau.edu.ua/b>
6. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3808-12> Закон України «Про фізичну культуру і спорт».
7. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12> Закон України «Про освіту».
8. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
9. <http://library.gov.ua/> – Національна наукова медична бібліотека України.
10. <http://osvita.ua/vnz/> – Вища освіта в Україні.
11. <http://metodportal.com/taxonomy/term/35>
12. Методичний портал «Фізичне виховання»– <http://www.tmfv.com.ua/>– журнал «Теорія та методика фізичного виховання».
13. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1207-18#Text>